

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 14 grudnia 2016 roku Sąd Rejonowy w Łowiczu w sprawie, sygn. akt I Ns 565/14 z wniosku E. Z. z udziałem C. Z., A. Z., S. Z., J. Z., J. P. i K. Z. (1):

1. stwierdził, że spadek po Z. Z. (1) synu J. i F. zmarłym dnia 27 kwietnia 2002 roku w Ł., ostatnio stale zamieszkałym w B. na podstawie ustawy nabyli żona M. Z. córka K. i M. w 1/4 części oraz synowie: K. Z. (2) syn Z. i M., C. Z. syn Z. i M., E. Z. syn Z. i M., A. Z. syn Z. i M., S. Z. syn Z. i M. oraz J. Z. syn Z. i M. po 1/8 części każdy z nich;
2. stwierdził, że spadek po M. Z. córce K. i M. zmarłej dnia 7 stycznia 2009 roku w Ł., ostatnio stale zamieszkałej w B. na podstawie testamentu notarialnego sporządzonego w dniu 10 lipca 2002 roku w Ł. przed notariuszem A. M. za nr rep. A nr 3301/2002 nabył w całości syn J. Z. syn Z. i M.;
3. nakazał pobrać na rzecz Skarbu Państwa Sądu Rejonowego w Łowiczu od wnioskodawcy E. Z. oraz uczestników C. Z., A. Z., S. Z. i J. Z. kwoty po 209,58 zł oraz od uczestników J. P. i K. Z. (1) kwoty po 104,80 zł tytułem wydatków;
4. ustalił, że wnioskodawca i uczestnicy w pozostałym zakresie ponoszą koszty postępowania związane ze swoim udziałem w sprawie.

Od wskazanego postanowienia apelację złożył wnioskodawca E. Z., zaskarżając postanowienie w zakresie pkt. 2 i wnosząc o jego uchylenie w zaskarżonej części.

Skarżący podniósł, że postanowienie zostało oparte na podrobionym dokumencie. Sąd spadku nie posiadał oryginału testamentu, a kancelaria notarialna, która go sporządziła nie istnieje. Zdaniem skarżącego, testament nie został poświadczony w myśl art. 250 k.p.c. z oryginałem i ma postać ksero. Sąd spadku nie przeprowadził postępowania dowodowego i badania prawdziwości testamentu notarialnego M. Z.. Skarżący podniósł, że biegła sądowa z zakresu ekspertyzy pisma R. H. nie zbadła oryginału aktu notarialnego. Skarżący wniósł o powołanie na świadka biegłej sądowej R. H..

Sąd Okręgowy zważył co następuje :

Apelacja jest niezasadna.

Ustalenia faktyczne poczynione w niniejszej sprawie, Sąd Okręgowy w pełni podziela, przyjmując je za własne.

Rozstrzygnięcie Sądu Rejonowego znajdujące oparcie w regulacji zawartej w art. 926 § 1 k.c. i nast. należy uznać za prawidłowe, a wywody apelacji za bezzasadne. Trafnie Sąd Rejonowy wskazał, że powołanie do spadku wynika z ustawy albo z testamentu. Dziedziczenie ustawowe może zatem zostać wyłączone jedynie przez prawidłowo sporządzony testament. W rozpoznanej sprawie, spadkodawczyni M. Z. sporządziła testament. Wyraziła więc swoją wolę w przepisanej przez prawo formie testamentu notarialnego, aby dziedziczenie po niej odbyło się według innych reguł niż wynikające z ustawy – Kodeks cywilny. Sąd Rejonowy zobligowany był zatem stwierdzić dziedziczenie na podstawie testamentu.

W wywiedzionej apelacji skarżący próbuje podważyć postanowienie Sądu Rejonowego podnosząc kwestię braku ważnego testamentu. Zdaniem skarżącego załączony do akt testament stanowi kserokopię. Skarżący kwestionował także podpis spadkodawczyni na dokumencie.

Wbrew twierdzeniom skarżącego stwierdzić należy, że do wniosku o stwierdzenie nabycia spadku dołącza się wypis z oryginału testamentu notarialnego a nie oryginał tego testamentu. Wobec surowych rygorów przechowywania aktów notarialnych, osobom zainteresowanym wydaje się wyłącznie ich wypisy. Wypisy mają jednak moc oryginału (zob. post. SN z 30.6.1972 r., I CR 403/72, OSN 1973, Nr 3, poz. 49, z glosą A. Mączyńskiego, OSPiKA 1973, Nr 10).

Rację ma skarżący, że w aktach sprawy znajduje się kserokopia wypisu z aktu notarialnego. Zauważyć jednak należy, że kserokopia ta została sporządzona na zarządzenie Przewodniczącego. Po tym jak na rozprawie w dniu 4 lutego 2015 roku uczestnik J. Z. złożył wypis testamentu M. Z., z którego po otwarciu i ogłoszeniu testamentu sporządzono kserokopię załączając do akt a wypis testamentu złożono w kasie pancernej sądu (k. 42 – 47). Na rozprawie w dniu 30 listopada 2016 roku okazano wnioskodawcy oryginał testamentu ze zbioru aktów notarialnych notariusza w Ł. A. M.. Oryginał tego testamentu był także poddany ocenie przez Sąd Rejonowy.

Wbrew twierdzeniom apelacji stwierdzić także należy, że przedmiotem badania biegłej z zakresu kryminalistycznych badań identyfikacyjnych podpisów R. H. był podpis spadkodawczyni złożony na oryginale aktu notarialnego. Oryginał przedmiotowego aktu został udostępniony do badania w siedzibie Sądu Rejonowego w Łowiczu w dniu 26 lutego 2016 roku. Podnoszone przez skarżącego, twierdzenie że kancelaria notarialna gdzie sporządzono testament już nie istnieje, wobec czego nie ma dostępu do oryginału testamentu w formie aktu notarialnego, jest nie słuszne. Oryginały aktów notarialnych są przekazywane do archiwum ksiąg wieczystych sądu rejonowego właściwego ze względu na siedzibę kancelarii po dziesięciu latach albo w sytuacji zaprzestania prowadzenia kancelarii notarialnej co wynika z § 7 i § 10 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie prowadzenia ksiąg notarialnych oraz przekazywania na przechowanie dokumentów sądom rejonowym z dnia 12 kwietnia 1991 roku (Dz.U. nr 33, poz. 147). Taka sytuacji miała też miejsce w przedmiotowej sprawie, gdzie testament spadkodawczyni w formie aktu notarialnego został przekazany do archiwum ksiąg wieczystych Sądu Rejonowego w Łowiczu. Dzięki temu mógł zostać udostępniony biegłej w celu przeprowadzenia badania złożonego na dokumencie podpisu spadkodawczyni. Brak jest jakichkolwiek wątpliwości, odnośnie tego, że podpis spadkodawczyni figurujący pod treścią aktu notarialnego (testamentu) M. Z., Rep. A nr 3301/2002, sporządzonego w dniu 10 lipca 2002 roku, przed A. N. w Ł., nakreśliła M. Z.. Okoliczność tę potwierdziła biegła sądowa z zakresu ekspertyzy pisma R. H. (k. 218).

Reasumując należy stwierdzić, że brak jest podstaw by przyjąć, że testament M. Z. nie istnieje, został podrobiony czy jest nieważny. Prawidłowo zatem Sąd Rejonowy stwierdził nabycie spadku po M. Z. na podstawie testamentu notarialnego.

Sąd Okręgowy pominął zgłoszony przez skarżącego w apelacji dowód o przesłuchanie w charakterze świadka biegłej sądowej R. H.. Występujący w art. 381 k.p.c. zwrot: "potrzeba powołania się na nowe fakty i dowody wynikła później" nie może być pojmowany w ten sposób, że "potrzeba" ich powołania może wynikać jedynie z tego, iż rozstrzygnięcie sądu pierwszej instancji jest dla strony niekorzystne, gdyż takie pojmowanie art. 381 k.p.c. przekreślałoby jego sens i rację istnienia. (...) ta ma być następstwem zmienionych okoliczności sprawy, które są niezależne od zapadłego rozstrzygnięcia pochodzącego od sądu pierwszej instancji. W sprawie nie nastąpiła taka zmiana okoliczności.

Mając na uwadze powyższe Sąd Okręgowy, na podstawie art. 385 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c., oddalił apelację jako nieuzasadnioną.